

Aşağıdaki metinden faydalanarak soruları cevaplayınız.

KLASİK ŞİİR

TÜRKLERİN İslâm kültürü bünyesinde vücuda getirdikleri "divan şiiri" yahut "klasik şiir" gibi genel isimlendirmelerle anılan manzum eserlerin tamamına yakın bir çoğunluğu, esas itibarıyla güzelliği ve güzellik kavramının kaynağı kabul edilen "Hüsn-i Mutlak"ı (Mutlak Güzellik) terennüm eder. Güzele duyulan ilgi ve bunun artması sonucu gelişen görme, elde etme ve kavuşma arzusunun insan ruhunda oluşturduğu "aşk", dolaylı olarak bu şiirin temel konusunu oluşturur. Genel kabul gören bir inanişâ göre insanın tanıdığı ilk güzellik Allah'ın "Cemal"i olup, güzellikle bu ilk tanışma hâli ruhların yaratılıp onunla ahitleştikleri "Elest Bezmi"nde gerçekleşmiştir. Ruhlar, gördükleri bu olağanüstü "güzellik" karşısında kendilerinden geçip mest olmuşlar ve dünyaya gönderildikten sonra da insanlar bilinçaltılarında o güzelliği hiç unutamışlardır. Yine bu inanişâ göre, insanların dünyaya beden olarak gönderilişlerinden sonra ilgi ve sevgi duydukları yahut daha da ileri giderek âşık oldukları her güzellik, aslında o ilk yaşadıkları zevk hâline duyulan özlemin bir uzantısıdır.

(...)

Şiire konu edilen aşkın mahiyeti

Klasik Doğu şiirinin ve bunun bir şubesi olan klasik Türk edebiyatının temel konusunu büyük ölçüde "aşk" oluşturur. Aşk eskilerin nazarında bir insanın maddi ve manevi bakımdan kemale erip yücelmesi için vazgeçilmez bir mektep olarak kabul ediliyordu. Özellikle Osmanlı toplumunda aşk sadece bir cinsin karşı cinse duyduğu ilgi ile sınırlı kalmayıp, bir hayat felsefesi olarak neredeyse toplumu oluşturan bütün fertleri saracak bir anlayış çerçevesinde hayatın her safhasını kuşatacak bir boyutta değerlendiriliyordu. (...)

Ahmet Atillâ Şentürk
(haz.: Talat Sait Halman vd., *Türk Edebiyatı Tarihi* 1)

1. Klasik Türk şiirindeki güzelliğin kaynağı nedir?

.....

.....

.....

.....

2. Divan edebiyatının Türk kültür ve medeniyetine katkıları nelerdir? Gerekçeleriyle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....